

Årsrapport: Provstisamarbejde om folkekirkeligt arbejde blandt migranter

Organisation og ledelse

Efter nogle års arbejde med at få godkendt vedtægterne for samarbejdet i kirkeministeriet, er dette nu kommet helt på plads.

I 2021 har provstisamarbejdet 8 medlemmer:

- Vor Frue-Vesterbro Provsti, Københavns Stift (hjemsted)
- Greve-Solrød Provsti, Roskilde Stift
- Haderslev Domprovsti, Haderslev Stift
- Fredericia Provsti, Haderslev Stift
- Slagelse Provsti, Roskilde Stift
- Sønderborg Provsti, Haderslev Stift
- Lejre Provsti, Roskilde Stift
- Frederikssund Provsti, Helsingør Stift

Fredericia Provsti har meddelt, at de udtræder af samarbejdet med udgangen af 2021. Holstebro Provsti har meddelt, at de indtræder i samarbejdet i 2022.

Provstiudvalget i Vor Frue-Vesterbro er bestyrelse for samarbejdet.

Bestyrelsen har udpeget en følgegruppe bestående af personer med indsigt i arbejdsområdet til at følge arbejdet. Følgegruppen består af følgende:

- Jens Andersen (bestyrelsesrepræsentant)
- Niels Nymann Eriksen
- Saeed Kholafazadeh
- Birgitte Rosager Møldrup
- Lindvig Osmundsen.

Den daglige arbejdstilrettelæggelse for provstisamarbejdets to medarbejdere er delegeret til Søren Dalsgaard, der til daglig er koordinator i Folkekirkens Migrantsamarbejde under Folkekirkens mellemkirkelige Råd.

Indsatser

Samarbejdet har ifølge vedtægterne til formål "at virke for evangeliets udbredelse blandt migranter i Danmark inden for særskilte kultur- og sproggrupper samt fremme deres inklusion i samfundet og folkekirken. Arbejdet har en koordinerende og udviklende rolle med henblik på at understøtte migranternes lokale tilknytning til folkekirken."

Ved det konstituerende møde blev det vedtaget at prioritere to særskilte sproggrupper til at starte med, nemlig farsitalende og arabisktalende.

Farsitalende

Behovet for støtte til det lokale arbejde blandt farsitalende blev især tydeligt i årene efter flygtningekrisen i

2015, hvor mange farsitalende opsøgte folkekirken med ønsket om at konvertere og blive døbt. I den periode blev ca. 1000 farsitalende døbt. Per 1. januar 2020 havde folkekirken ca. 1400 medlemmer med iransk og afghansk herkomst, som er de to primære lande med farsitalende befolkninger.

Naser Rezaei var tilknyttet som koordinator for farsi indsatsen på honorarbasis allerede i 2020 og blev fastansat i provstisamarbejdet 25 timer/ugen pr. 1. januar 2021. Han har brugt tid på at stikke en finger i jorden lokalt og blive et kendt ansigt i miljøerne, både blandt farsitalende og blandt de danske nøglepersoner, som har kontakt til farsitalende.

Naser har deltaget i det obligatoriske efteruddannelseskursus for kirkekulturmedarbejdere og har desuden deltaget i en række øvrige opkvalificerende kurser og webinarer. Han har deltaget på to kurser på Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter og følger for tiden et uddannelsesforløb under Viborg Stifts teologiske rådgiver. Naser har i øvrigt fået en særlig bemyndigelse af biskoppen i Aarhus til i visse situationer af forestå nadveren.

Provstisamarbejdets følgegruppe har drøftet strategi for indsatsen blandt farsitalende og anbefalet, at koordinatoren prioriterer indsatser med følgende fire pejlemærker:

1. Arrangere landsdækkende og regionale samlinger for persisktalende.
2. Kortlægning af persisktalende grupper rundt om i landet.
3. Konsulentarbejde blandt danske præster samt bistand til opstart af nye grupper.
4. Opbygning af indsats på sociale medier, fx facebookside for folkekirken på persisk.

Naser har rejst i hele landet og støttet lokale farsitalende grupper i deres tilknytning til folkekirken. Han har besøgt lokale grupper i 15 forskellige byer, og har telefonisk/online kontakt til yderligere en række steder. Når han besøger lokale grupper, varetager han opgaver med bl.a. forkyndelse/undervisning, andagter, sjælesorg, forbøn og dåbsoplæring. Når den danske præst/leder selv ønsker at forestå arbejdet, består opgaverne af for eksempel tolkning til farsi eller rådgivning om kulturforskelle.

Naser har brugt en del tid på opgaven som tovholder for farsi sommerkonferencen i Vestdanmark, som fandt sted på Djursland i juli måned med ca. 70 deltagere fra hele Jylland. Biskop i Aarhus Stift, Henrik Wigh Poulsen, åbnede konferencen, og en række danske repræsentanter fra folkekirken deltog på den planlagte gæstedag. Hovedtaleren på konferencen var Feridoon Mokhof, som er en kendt iransk forkynder fra England. Konferencen var finansieret af bidrag fra en række stifter og blev administrativt understøttet af danske præster og frivillige, men ellers stod Naser og de farsitalende frivillige selv for planlægningen og afholdelsen af lejren. Det vidner om, at der er opbygget en modenhed og selvstændighed blandt de farsitalende medlemmer i folkekirken, som vi kan være meget stolte af.

Naser bidrog også på den tilsvarende sommerkonference for farsitalende i Østdanmark, dog ikke som den primære tovholder. Derforuden har Naser deltaget på ca. 5 andre lejre/konferencer, hvor han har bidraget med bl.a. undervisningsopgaver og tolkeopgaver.

Mange af aktiviteterne blandt farsitalende finder naturligt sted via telefonisk eller online kontakt. Det gjaldt naturligvis i særdeleshed under corona-nedlukningen. Men det er også karakteristisk for arbejdet blandt farsitalende generelt, at det knytter til ved netværk, som går på tværs af landet. Der er således jævnligt forespørgsler om online forbøn, sjælesorg eller undervisning. Naser har forestået flere dåbsforberedelsesforløb online.

Under corona-nedlukningen udarbejdede Naser jævnlige videoandagter på farsi. Desuden blev der opstartet ugentlige Zoom-møder med undervisning og fællesskab for farsitalende på tværs af hele landet.

Disse møder er fortsat efter samfundet åbnede igen, da det rammer et behov hos nogen, fx hvis man af den ene eller anden grund ikke har let adgang til et farsitalende kristent fællesskab i sit lokalområde. Der deltager ca. 15-20 personer i gennemsnit. Naser har desuden en WhatsApp gruppe for farsitalende kristne fra hele landet med 130 medlemmer, hvor han står for løbende at opdatere og moderere indholdet.

Naser har desuden opdyrket internationale kontakter til farsitalende miljøer i bl.a. Norge, Sverige og England.

Følgende er eksempler på nogle af de mange konkrete opgaver og arrangementer:

- Planlægning og afholdelse af forbønsgudstjeneste i Aarhus for afghanere og iranere i kølvandet på Talebans magtovertagelse i Afghanistan og corona-epidemien i Iran.
- Deltagelse i folkeligt arrangement for de evakuerede afghanere på asylcenteret i Jelling arrangeret af Jelling Kirke og Røde Kors.
- Deltagelse på årlig inspirationskonference for migrantpræster og -ledere i Middelfart samt bidrag med morgenandagt samt tolkning for de farsitalende deltagere.
- Rådgivning og identificering af farsi ressourcematerialer til online værktøjskasse i Folkekirkens Migrantsamarbejde.
- Oplæg om farsitalende kristne for netværk af præster i migrantarbejdet i Roskilde Stift.

Generelt oplever vi, at den nationale indsats under Nasers ledelse har bidraget væsentligt til at styrke synligheden omkring farsi arbejdet og samhørigheden blandt farsitalende på tværs af landet, så de oplever et stærkere fællesskab med andre farsitalende kristne og bliver bekræftet i deres tilhørsforhold og plads i folkekirken.

Arabisktalende

Provstisamarbejdet har kun ganske få ressourcer at lægge ind i den arabisktalende indsats, og indsatsen har kortere tid på bagen og er derfor mindre udviklet. Desuden har den folkekirkelige indsats blandt arabisktalende meget anderledes vilkår, som kræver en anden tilgang.

For det første er der arabiske kristne fra mange forskellige kirkesamfund. Opgaven kræver derfor større opmærksomhed på det mellemkirkelige aspekt. For det andet er mange af de arabiske kristne i Danmark opvokset som kristne, mens kun en mindre andel udgøres af konvertitter. De har derfor generelt en stærkere og mere etableret arabisk kristen identitet. For det tredje er den arabisktalende befolkningsgruppe i Danmark langt større. Der bor i alt ca. 130.000 i Danmark med herkomst i et arabisktalende land, hvoraf ca. 1700 er medlem af folkekirken.

For at få et bedre overblik over erfaringer og behov blandt kristne arabere, har der været afholdt et strategiseminar med lederne af de tre etablerede arabiske menighedsfællesskaber i folkekirken samt en række danske kirkefolk med særligt kendskab til den arabiske kulturgruppe, hvor strategiske prioriteringer for indsatsen blev drøftet. Dette udmøntede sig i identificering af 4 primære behov: 1) ledertræning, 2) opfølgning på konvertitter, 3) udadrettet forkyndende arbejde, 4) styrkelse af arabisk netværk på landsplan.

På sigt vil det være godt at kunne ansætte af en arabisk netværkskoordinator til at stå for disse opgaver. Vi har imidlertid ikke kendskab til nogen indfødte arabisktalende i Danmark, som kan eller har interesse i at løfte opgaven. Vurderingen er derfor, at der er behov for rekruttering af en arabisk medarbejder udefra.

Men da der ikke er tilstrækkelig økonomi i provstisamarbejdet til en arabisk koordinatorstilling på fuldtid, skal provstisamarbejdet have flere medlemmer, for at det kan lykkes. Det har derfor længere udsigter.

Bestyrelsen har derfor per 1. maj 2021 frikøbt tværkulturel medarbejder på Vesterbro, Jeppe Ladegaard, i 12 timer om ugen med to hovedopgaver: For det første at opsøge provstier for at få dem til at overveje at blive medlem. For det andet at støtte de nuværende aktiviteter blandt de arabiske kristne i folkekirken, i det omfang ressourcerne tillader det.

Jeppe har brugt tid på at opbygge gode og tillidsfulde relationer til de arabiske ledere og menighedsfællesskaber. Desuden har han deltaget en konference med ca. 60 arabiske konvertitter arrangeret af den arabiske leder i Aarhus, Wessam Youssef, hvor Jeppe hjalp med kristendomsundervisning for børnene.

Jeppe har desuden foretaget afsøgninger om hvor vidt der er interesse for at etablere et bredt samarbejde mellem forskellige aktører i folkekirken om at arrangere en konference, som kan samle de arabiske kristne fra hele landet. Dette samarbejde er begyndt at tage form og den mere konkrete planlægning kan gå i gang. Det forventes derfor, at der vil blive holdt en national konference for arabisktalende i foråret 2022.

Udvidelse til nye sproggrupper

En stor del af Jeppe's tid i efteråret er gået med opsøgende kontakt til provstier med tilbud om at blive medlem af provstisamarbejdet. Dette har afdækket, at der i nogle provstier ikke er specifik interesse i farsitalende eller arabisktalende, men derimod i andre sprog- og kulturgrupper, som fylder mere i den lokale demografi, som fx tyrkisktalende, rumænsktalende eller andre østeuropæiske grupper.

I mange af de jyske provstier er det fx primært de østeuropæiske grupper fra lande som fx Rumænien, Polen og Ukraine, som fylder dagsordenen. Der er stor efterspørgsel efter mere viden og bistand til at løse folkekirkens opgave i mødet med disse grupper. Man skal dog være opmærksom på, at østeuropæere ikke udgør én samlet gruppe. Selvom der findes ligheder, så er der stadig stor forskel på fx rumænere, ukrainere og polakker – både sprogligt, kulturelt, religiøst, osv. I efteråret er der iværksat et projekt, der har til formål at bygge bro til rumænske arbejdsmigranter i jyske landsbyer og skabe øget viden om deres behov og ønsker til folkekirken. Der er pt. ingen forankringsaktør for den fremtidige indsats, så her kunne provstisamarbejdet potentielt spille en rolle.

På den københavnske Vestegn fylder danskere med tyrkiske rødder i demografien. Den 16. september 2021 var 9 provstier på Vestegnen medarrangører af en temadag i Brøndby Strand Kirke, som havde til formål at skabe øget viden om netop den befolkningsgruppe. Såfremt der er interesse for at følge dette op med konkret handling i et bredere samarbejde, kunne provstisamarbejdet også her potentielt spille en understøttende rolle for lokale tiltag.

På baggrund af tilkendegivelserne fra Jeppe's opsøgende kontakt til provstier foreslår følgegruppen og bestyrelsen, at provstisamarbejdet skal tilbyde sig som organisatorisk ramme og udvide sin indsats til at omfatte nye sproggrupper, hvis en samlet klynge af mindst 5 provstier, som ikke i forvejen er medlem af provstisamarbejdet, fremkommer med et ønske om en sådan indsats for en specifik sproggruppe og melder sig samlet ind i provstisamarbejdet.

Strategi og handlingsplan for en sådan vil skulle udvikles i tæt dialog med de provstier, som er fremkommet med ønsket, og på baggrund af situationen i den konkrete sproggruppe.

Sammenfatning

Provstisamarbejdet om folkekirkeligt arbejde blandt migranter er et pionerarbejde med et udviklingsorienteret fokus. Nogle provstier har svært ved at se, hvad de nu og her konkret får ud af at blive medlem. Mange sogne har begrænset viden om omfanget af indvandring i deres sogn, eller hvordan man skal imødekomme disse grupper, som ofte er spredt over større egne. Samtidig er der i nogle af landets provstier fokus på andre sproggrupper end dem, som for nærværende er omfattet af provstisamarbejdet. Tilvæksten af nye medlemmer af samarbejdet er derfor lavere end håbet.

Indsatsen blandt farsitalende er den mest veludviklede, og der er i dag skabt gode resultater. Lokale grupper styrkes, nye grupper opstår, og netværkene på tværs af landet er styrket, både via fysiske og online tiltag.

Det er derfor også en stor glæde, at indsatsen blandt farsitalende er blandt de nominerede til Kristeligt Dagblads initiativpris 2021.

Indsatsen blandt arabisktalende er mindre udviklet, hvilket både skyldes, at indsatsen har kortere tid på bagen, og at der er afsat færre ressourcer til arbejdet. Der sker dog stadig fremskridt. Især det brede samarbejde om den forestående konference tegner lovende.

På baggrund af tilbagemeldinger fra landets provstier forventes det, at samarbejdet vil kunne udvikles yderligere, hvis der åbnes for at udvide samarbejdet til at omfatte nye sproggrupper.